

Pennan vid klubbordet

Berättelse

Det var den 27 november 1895. Alfred Nobel var i Paris. Han var 62 år gammal och en av världens rikaste män. Han hade tjänat pengar på sin uppfinning dynamiten. Men Alfred hade ingen fru och inga barn. Han hade länge tänkt på en svår fråga: vad skulle hända med alla pengar efter hans död?

Den här dagen gick Alfred till Svensk-norska klubben i Paris. Där träffades svenskar och norrmän som bodde i staden. Alfred satte sig vid ett skrivbord. Han tog fram papper och en penna och började skriva. Han skrev för hand, på svenska. Han tog ingen advokat till hjälp.

Alfred skrev ett testamente. Det var inte långt, bara fyra sidor. Men orden var viktiga. Han skrev att nästan alla hans pengar skulle placeras i en fond. Varje år skulle pengarna från fonden gå till ett pris. Priset skulle gå till de människor som hade gjort mänskligheten den största nyttan.

Alfred bestämde fem områden för priset: fysik, kemi, medicin, litteratur och fred. Han skrev också en viktig sak: det skulle inte spela någon roll vilket land en person kom ifrån. Priset var för hela världen.

När Alfred var färdig behövde han vittnen. Han bad fyra män på klubben att skriva på pappret. De skrev under och bekräftade att Alfred skrev av egen vilja.

Sedan tog Alfred sitt testamente med sig. Ingen visste än hur viktigt det var. Alfred dog året därpå, i december 1896. Först då läste man hans ord. Fem år senare, 1901, delades de första Nobelprisen ut. De delas fortfarande ut varje år.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en uppfinning	något nytt som någon skapar
dynamit	ett farligt sprängämne
ett testamente	ett papper om vad pengarna ska gå till efter döden
en advokat	en person som kan lagen och hjälper till
en fond	en stor summa pengar som sparas och ger pengar varje år
ett pris	en belöning för något bra
mänskligheten	alla människor i världen
fred	när det inte är krig
ett vittne	en person som ser och skriver under
bekräfta	säga att något stämmer

Läsförståelsefrågor

---

1. Vilket datum skrev Alfred Nobel sitt testamente?
  1. den 21 oktober 1833
  2. den 27 november 1895
  3. den 10 december 1896
2. Var skrev han testamentet?
  1. hemma i Stockholm
  2. på ett sjukhus
  3. på Svensk-norska klubben i Paris
3. Hur skrev Alfred testamentet?
  1. för hand, utan en advokat
  2. på en skrivmaskin
  3. en advokat skrev åt honom
4. Stämmer påståendena? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
  1. Alfred Nobel hade fru och barn.
  2. Priset skulle bara gå till svenskar.
  3. Fyra män skrev under som vittnen.
5. Vilka fem områden skulle priset gå till? Räkna upp dem.
6. Varför tror du att Alfred bestämde att det inte skulle spela någon roll vilket land en person kom ifrån?

Diskussionsfrågor

- Alfred Nobel ville hjälpa hela mänskligheten, inte bara sitt eget land. Vad tycker du om det?
- Finns det ett pris du tycker borde finnas i dag? För vad?
- Varför är det bra att ha vittnen när man skriver något viktigt?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en person eller en grupp som du tycker borde få ett pris. Förklara varför.